

عناصر ناتورالیستی در رمان تفریحات شب از محمد مسعود قمی

سعید پورعلی^۱ مهسا کاظم پور^۲

چکیده

رمان تفریحات شب نوشته محمد مسعود قمی یکی از آثار ارزشمند ادبیات معاصر است که از زوایای مختلفی قابل بحث و بررسی است. این اثر به روش رئالیستی و ناتورالیستی نوشته شده است؛ مکتب ناتورالیست یکی از مکاتب ادبی است که نقطه شروع آن فرانسه است و شیوه افراطی گرایانه مکتب رئالیستی محسوب می‌شود؛ زیرا واقعیت‌های موجود در جامعه را همان‌گونه که هستند، مورد بحث قرار می‌دهد و هر فعل و عمل و پدیده‌ای را نه در حوزه امور مافوق طبیعی، بلکه در دایره طبیعت و غرایز طبیعی حاضر در جامعه قرار می‌دهد. این مکتب، آرمان‌گرایی را به سوی می‌نهد و هر امری را به توارث محیط نسبت می‌دهد و در رسیدن به این موضوع، همه جزئیات پلید و ناخوشایند را به تصویر می‌کشد. این مقاله با روش تحلیلی - توصیفی و با استفاده از منابع کتابخانه‌ای، عناصر ناتورالیستی حاضر در رمان تفریحات شب را مورد بررسی قرار می‌دهد و نشان می‌دهد که تفریحات شب یکی از آثار است که در آن مؤلفه‌های مکتب ناتورالیستی اعم از استفاده از زبان محاوره، بیان سرشت بدوی انسانی، بیان صریح روابط جنسی، احساس پوچی، علم‌گرایی، بقای نسب، پایان غم انگیز و... حضور دارد؛ اما نه تنها ضد اخلاق نیست بلکه با توصیف اعمال پلید موجود در جامعه عصر رضاخان، در صدد یافتن راه حل درستی برای امور ضد اخلاقی است.

کلیدواژه: تفریحات شب، محمد مسعود قمی، عناصر ناتورالیستی، رئالیسم.

^۱ دانش آموخته کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی (نویسنده مسئول)

Said.pouali92@gmail.com

^۲ دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران

mahsa.kazempour7272@gmail.com